

La linotip

Una linotip és una màquina de compondre que fon el metall en peces que contenen cadascuna les lletres d'una línia. La seva invenció va representar un avenç extraordinari en el procés d'impressió de llibres i revistes, ja que va reduir considerablement la feixuga tasca de la composició manual a càrrec dels caixistes.

El nom de linotip ve de l'anglès «linotype», contracció de «line of type», és a dir, línia de composició tipogràfica. Però sembla que si es va adoptar aquest nom és perquè les primeres d'aquestes màquines que es van donar a conèixer arreu del món es van patentar amb el nom de «Linotype». Linotip, doncs, pròpiament, no seria un nom descriptiu sinó una marca o nom comercial. Aquest fet ha desvetllat els escrúpols d'alguns rars puristes de l'idioma, que rebutgen la denominació de linotip com a nom comú, al·legant que és una marca de fàbrica que només es pot aplicar a unes màquines determinades i que, havent-n'hi d'altres que no són de la mateixa marca, caldria cerca un nom comú per a totes. I algú ha proposat la denominació de «mecanotip», que creiem que figura fins i tot en el text d'alguna reglamentació gremial o sindical, cosa que sempre pot desorientar algú de bona fe.

Perquè el fet és que en l'ús de les denominacions de linotips i linotipista (el qui la fa funcionar), coincideixen la gent del ram i el diccionari acadèmic. I quan es dona aquesta coincidència és verament difícil de recusar la bondat d'una determinada forma de llenguatge. Que provingui d'un nom propi no és, certament, cap raó vàlida per a fer-ho, car en definitiva no es tracta sinó d'un cas de generalització, com tants n'hi ha, en l'evolució del sentit de les paraules. I l'adopció d'una forma concurrent en documents «oficials», si bé pot originar lamentables perturbacions, no desvirtua la més alta oficialitat que significa la inclusió al diccionari acadèmic.

ALBERT JANE